

Inhoud

Voorwoord	9
Hamza	11
1 Het Jongerenteam	13
1.1 Hamza in het Jongerenteam	13
1.2 Wat is het Programma Jongerenteams en voor wie is het?	14
1.3 De kracht van het Jongerenteam	16
2 Straatcultuur	18
2.1 Wat is straatcultuur?	18
2.2 Kenmerken van de straatcultuur	22
2.3 Over het aanleren van straatgedrag	25
2.4 Straatcultuur en criminaliteit	26
3 Methodisch kader voor het begeleiden van jongeren in de straatcultuur	29
3.1 Inleiding	29
3.2 Doelstellingen	30
3.3 Methodische uitgangspunten	32
3.3.1 <i>Vergroten van de competentie</i>	33
3.3.2 <i>De groep als groeimiddel</i>	35
3.3.3 <i>Leren kiezen</i>	39
3.3.4 <i>Hulp in eigen omgeving</i>	42
3.4 Het competentiemodel	44
3.4.1 <i>Het begrip competentie</i>	44
3.4.2 <i>Ontwikkelingstaken</i>	45
3.4.3 <i>Omgevingsfactoren</i>	46
3.4.4 <i>Competentievergroting</i>	46
3.4.5 <i>Competentie in multicultureel perspectief</i>	48
3.4.6 <i>Operante leertheorie</i>	48
3.4.7 <i>Empowerment en participatie</i>	51

3.5	De oplossingsgerichte benadering	52
3.5.1	<i>Construeren van oplossingen</i>	54
3.5.2	<i>De vervangingsmethode</i>	57
3.6	Concrete aanzet tot beweging	58
3.6.1	<i>De methode van de drie gebeurtenissen</i>	59
3.6.2	<i>De beginsituatie</i>	60
3.6.3	<i>De gewenste eindsituatie (het 'wonder')</i>	62
3.6.4	<i>De uitzonderingssituatie</i>	64
3.6.5	<i>De beweging, de gedragsverandering</i>	65
3.6.6	<i>De groep als de uitzonderingssituatie</i>	68
4	Contact maken met jongeren uit de straatcultuur	70
4.1	Inleiding	70
4.2	Het eerste contact	71
4.3	Opbouwen van een samenwerkingsrelatie met een jongere	75
4.4	Contact leggen als leider van een groepsactiviteit	77
4.5	De professional die het verschil maakt	79
4.5.1	<i>De samenwerkingsrelatie tussen jongere en professional</i>	79
4.5.2	<i>Wanneer maak je als professional het verschil?</i>	81
5	Individuele begeleiding	86
5.1	Aanmelding en afstemming	86
5.2	Werken met doelen	94
5.3	Werken met werkpunten	99
5.4	Het begeleidingsgesprek	102
5.5	Outreachinge hulpverlening	106
5.6	Het voortgangsgesprek	107
6	Werken met een groep	111
6.1	De groep als leeromgeving	111
6.2	Positive Peer Culture	111
6.3	Leidinggeven aan de groep	119
6.3.1	<i>Gezag</i>	119
6.3.2	<i>Competentievergroting in de groep</i>	121
6.4	De groep als instrument	124
6.5	Begeleiden van groepsactiviteiten	130
6.5.1	<i>Groepsgesprekken</i>	131
6.5.2	<i>Activiteiten ondernemen</i>	133
7	Stoppen met criminaliteit	135
7.1	Inleiding	135
7.2	Criminele carrière	136
7.3	Desistance from crime	138
7.4	Factoren bij het stoppen met criminaliteit	140

7.4.1	<i>De mogelijkheid om te stoppen met criminaliteit</i>	140
7.4.2	<i>De wil om te stoppen met criminaliteit</i>	143
7.5	Begeleiden van het desistance-proces	145
7.5.1	<i>Ontwikkelen en ontplooiën van menselijk kapitaal</i>	146
7.5.2	<i>Ontwikkelen en ontplooiën van sociaal kapitaal</i>	149
7.5.3	<i>Ontwikkelen en ontplooiën van de motivatie om te stoppen</i>	152
8	Werken met ouders en het gezin	157
8.1	Inleiding	157
8.2	Opbouwen van een samenwerkingsrelatie met ouders en gezin	158
8.3	Omgaan met cultuurverschillen	161
8.4	Onderhouden van de samenwerking	167
8.5	Lichte opvoedingsondersteuning	168
8.6	Doorverwijzen	172
9	Het Programma Jongerenteams	174
9.1	Doelgroep, doel, aanpak en methodische uitgangspunten	174
9.2	Het traject van aanmelding tot afsluiting	177
9.2.1	<i>De aanmeldingsfase</i>	177
9.2.2	<i>Het basispakket</i>	181
9.2.3	<i>De begeleidingsfase</i>	182
9.2.4	<i>Uitstroom en nazorg</i>	182
9.2.5	<i>De vier fasen van het traject in schema</i>	185
9.3	Levelsysteem	186
9.3.1	<i>Werken met levels</i>	186
9.3.2	<i>Het zakboekje</i>	187
9.4	Individuele begeleiding	192
9.4.1	<i>Individuele begeleidingsgesprekken</i>	192
9.4.2	<i>Outreachinge coaching</i>	193
9.5	Groepsactiviteiten	193
9.5.1	<i>Toezicht houden</i>	193
9.5.2	<i>Themabijeenkomsten</i>	196
9.5.3	<i>Kamp</i>	198
9.5.4	<i>Sport</i>	198
9.6	Samenwerking tussen politie en jeugdhulpverlening	199
9.7	Opvoedingsondersteuning	200
9.8	De effecten van het Programma Jongerenteams	201
	Bijlage 1: Het basispakket	205
	Bijlage 2: De zakboekjes	215
	Dankwoord	231
	Literatuur	233